

Πώς να επιχειρηματολογείτε ενάντια στην πανεπιστημιακή αστυνομία χωρίς να είστε βαρετοί γκρινιαρήδες ή boomer σοσιαλδημοκράτες

του Στέφανου Μπατσή

πρώτη δημοσίευση στο περιοδικό Kaboom

Στις 23 Οκτωβρίου του 2012 καταλάβαμε το κυλικείο της Νομικής στην Αθήνα, κι από τότε το κυλικείο έγινε Κυλικείο και μάλιστα Αυτοδιαχειριζόμενο. Μαζεύτηκε μπούγιο, τσακωθήκαμε με πόρτες και λουκέτα, βάλαμε μουσική και φτιάξαμε καφέδες, συννευλεσιαστήκαμε πολύ πιο μαζικά απ' ό,τι περιμέναμε, βάψαμε τοίχους, μας απείλησαν και τους απειλήσαμε, τα σπάσαμε και τα βρήκαμε• ήταν σούπερ! Μέσα στους επόμενους μήνες στο Αυτοδιαχειριζόμενο Κυλικείο Νομικής (στο εξής AKN) έγινε το έλα να δεις από εκδηλώσεις λόγου, προβολές ταινιών, κουρδισμένα και ξεκούρδιστα όργανα, συζητήσεις, πηγαδάκια που έγιναν εγχειρήματα που δεν το βάζει ο νους του ανθρώπου, σχέσεις που φτάνουν μέχρι τον θάνατο κι άλλα ευλόγως εννοούμενα, τουλάχιστον όταν μιλάμε για σπουδαία συλλογικά εγχειρήματα: από Δημοσθένη Παπαμάρκο και Βασίλη Αλεξάκη μέχρι κωλόφρικα goa trance και «μολοτοφάρε μπατσάρε» συντρόφων αυτόνομων από τη Μπολόνια κι από εκδηλώσεις κριτικής νομικής σκέψης και πολιτικής φιλοσοφίας μέχρι σάλτα από φράχτες και τοίχους με το φθινοπωρινό αθηναϊκό σούρουπο. Το 'χω σκεφτεί αρκετά, τόσο στη βράση της στιγμής όσο και νηφάλια, κι έχω καταλήξει πως το AKN είναι ό,τι σπουδαιότερο συνέβη στο ελληνικό πανεπιστήμιο τα τελευταία δέκα χρόνια, σίγουρα δηλαδή από το 2010 και μετά που μπορώ να έχω καλή εποπτεία της ιστορίας. Προσοχή όμως! Όταν μιλάω για ό,τι σπουδαιότερο, επ'

ουδενί δεν το περιορίζω στο σημαντικό αλλά κρίσιμα ασφυκτικό πλαίσιο του ανταγωνιστικού κινήματος, της αριστεράς και της αναρχίας, των κινημάτων με την ευρεία έννοια. Όχι• με πάσα σοβαρότητα θεωρώ το ΑΚΝ ό,τι σπουδαιότερο έχει συμβεί στο ελληνικό πανεπιστήμιο εν γένει κατά την αναφερόμενη χρονική περίοδο.

Προφανώς και το φως που είδαμε και μπήκαμε, γρήγορα έχασε την αθώα του λάμψη και μας γέμισε προβλήματα. Δημοσιεύματα της *Καθημερινής* που περιέγραφαν με βεβαιότητα το πώς και πού κρύβουμε βαρύ οπλισμό για τις κρύες νύχτες του χειμώνα, ηθικός πανικός ενορχηστρωμένος από το εν τη γενέσει του ακραίο κέντρο της Σχολής, ο καουμπόης Κοσμήτορας με το πουράκι και τα θυροκολλημένα φιρμάνια του, ο Κλαύδιος Πρύτανης με τα ναι μεν αλλά που δεν μπορούσες να εμπιστευτείς, οι νουθεσίες όλο νόημα από διοικητικούς «που θέλανε το καλό μας» να προσέχουμε με τη ναρκωπιάτσα της Μασσαλίας, η ανιαρή κι ατελέσφορη λαθροσυμμετοχή του αριστεριστικού αστερισμού. Προβλήματα, δεν λέω. Αλλά, με τα δεδομένα του μαγικού έτους 2012, προβλήματα που πηδούσες πάνω απ' το εμπόδιο που σχημάτιζαν μ' ένα δυνατό άλμα – δεν χρειαζόταν δα και παγκόσμιο ρεκόρ.

Τότε πρωθυπουργός ήταν ο Βρούτος, σήμερα ο γιος του Καίσαρα. Και μπορεί να τους συνέχει μια προνομιακή σχέση με την ευταξία, όπως κάθε φορά αυτή μεταφράζεται από τους παροικούντες την εξουσία δημοσιολόγους, –ως δόγμα μηδενικής ανοχής, θεωρία του σπασμένου παράθυρου, καταστολή των δυναμικών μειοψηφιών κτλ.–, ωστόσο μεταξύ των δύο μπλε μαρέν περιόδων οφείλουμε να διακρίνουμε και διαφορές. Ο Σαμαράς εκλέγεται λίγους μήνες μετά τη –συγχρόνως συναρπαστική και τρομακτική– νύχτα εξέγερσης της 12ης Φεβρουαρίου 2012 και πορεύεται κατά τους πρώτους μήνες της διακυβέρνησής του εν μέσω οξυμμένου κοινωνικού ανταγωνισμού – που όπως γνωρίζουμε σήμερα έμελλε σταδιακά να αμβλυνθεί. Η φυσική βία που ασκεί το καθεστώς σκάει πάνω στα σώματα των διαδηλωτών, των καταλήψεων, των μεταναστών όπως η μπάλα σε γυμνό χέρι τερματοφύλακα μετά από σουτ καραβολίδα• σαρώνει και επιβάλλεται χωρίς πολλά-

πολλά, αλλά πάντως δεν κατορθώνει –για λόγους που δεν μπορούν να αναλυθούν στο παρόν σημείωμα– να προχωρήσει τα απαιτούμενα βήματα μπροστά και να μετασχηματίσει αποφασιστικά τον δημόσιο χώρο, να τον φορτίσει με νέες σημασίες και αξίες• αν όχι τα πάντα, σίγουρα αρκετά μοιάζουν ακόμη τότε να είναι ακόμα στο τραπέζι – εξού και ΑΚΝ. Ο Μητσοτάκης διαδέχεται την τραγική τετραετία του ΣΥΡΙΖΑ, έχοντας τη –σχετική– νομιμοποίηση, τη βούληση και τα μπράτσα για να υλοποιήσει ένα σχέδιο που δεν πρέπει να αναλυθεί τόσο ως σχέδιο καταστολής, αλλά περισσότερο ως μια δύναμη κανονικοποίησης, τακτοποίησης, υλικού και ιδεολογικού συμμαζέματος των «χρόνιων παθογενειών της ελληνικής κοινωνίας»• ψηφιακή γραφειοκρατία κατά τα δυτικά πρότυπα, επιτελικό κράτος που θυμίζει διακυβέρνηση επιχείρησης, περιφρόνηση για τις λαϊκές τάξεις αλλά και για τη λαϊκότητα εν γένει, αποκατάσταση της «νομιμότητας» στους χώρους όπου η εξουσία δυσκολευόταν να βρει έρεισμα ως μοναδική αυθεντία –ας μη λησμονούμε πως ο εκσυγχρονιστικός κύκλος είχε χρόνια ανοιχτός στην Ελλάδα, ενώ από την περίοδο των Μνημονίων κι ύστερα ταϊστήκαμε τεχνοκρατία, ειδικούς και οικονομισμό με την κουτάλα.

Η ασταμάτητη νομοθετική μηχανή της κυβέρνησης, που βλέπει λοκντάουν και της τρέχουν τα σάλια, ήταν δεδομένο πως δεν θα άφηνε εκτός ατζέντας τα πανεπιστήμια –άλλωστε, τα περισσότερα απ’όσα υλοποιούνται σήμερα, έχουν εξαγγελθεί προγραμματικά ή έχουν έστω σπιναριστεί επικοινωνιακά και δοκιμάσει τις αντοχές τους στην κοινή γνώμη. Δεν αναμέναμε βεβαίως καμία ύφεση του νομοθετικού έργου, μολονότι δεν θα κουραστούμε να επαναλαμβάνουμε πως σε καιρούς αναστολής των δικαιωμάτων συνάθροισης και περιστολής της πολιτικής διαμαρτυρίας θα πρέπει να αναστέλλεται και η νομοθέτηση που δεν αφορά τη διαχείριση της πανδημίας και τον στενό πυρήνα λειτουργίας του κράτους. Επομένως πανεπιστημιακή αστυνομία, επαναφορά του ορίου φοίτησης και της βάσης εισαγωγής, πειθαρχικό δίκαιο και μια συνολική κατεύθυνση καταρράκωσης των δημοσίων πανεπιστημίων• εντελώς δικαιολογημένα μας σηκώνεται η τρίχα μπροστά στην ταυτόχρονη ικανοποίηση και των φιλελεύθερων και

των σκληρών δεξιών φαντασιώσεων αλλά και μπροστά στην εικόνα της μόνιμης παρουσίας ένστολων στα πανεπιστήμια. Προτού πάντως υποκύψουμε στο καθησυχαστικό νανούρισμα του αντιδεξιού αντικατασταλισμού και πιάσουμε από την ασφαλτο το πεταμένο γάντι, ας σκεφτούμε ξανά και ξανά τι σημαίνει και τι θα σημάνει η ίδρυση του νέου αστυνομικού σώματος και πώς συνεπάγεται μια κανονικότατη αλλαγή παραδείγματος• η θέα του γκλομπ μόνο κακά μαντάτα προμηνύει, αλλά εδώ έχουμε και κάτι βαθύτερο κατά τα κοινώς λεγόμενα. Αυτό που αναδιαμορφώνεται βίαια με την πανεπιστημιακή αστυνομία, αλλά και με τις ρυθμίσεις εντατικοποίησης των σπουδών, είναι το υπόστρωμα πάνω στο οποίο εγχειρήματα όπως το AKN ήταν νοητά και δυνατά. Το πανεπιστήμιο ως ένας θεσμικός χώρος όπου συμβίωναν, αρμονικά ή όχι και τόσο αρμονικά, το ρητό της κρατικής εκπαίδευσης και το άρρητο μιας μυριάδας χώρων, σχέσεων, κινήσεων και γεγονότων μάς αποχαιρετά, για να παραχωρήσει εκόν-άκον τη θέση του σ' ένα πανεπιστήμιο που θα κάνει πράξη την αντιστροφή του γνωστού συνθήματος: «το πανεπιστήμιο είναι τα ντουβάρια του και όχι οι σχέσεις του». Δεν πρόκειται ούτε περί μιας πρόσκαιρης, κρουστικής επίθεσης στο «φοιτητικό κίνημα» ή στους ριζοσπαστικούς χώρους που ενδημούν εντός πανεπιστημίου ούτε περί ξερού ρεβανσισμού μετά το ντροπιαστικό ντου στον Πρύτανη, και δεν πρέπει να ιδωθεί έτσι. Η κυβέρνηση αποσκοπεί σε μια αλλαγή μακροχρόνια και οριστική, στην εκ νέου παραγωγή του χώρου του πανεπιστημίου και των υποκειμένων που αυτό δεξιώνεται ως κάτι το ριζικά νέο. Από την άλλη, δεν πρέπει να περνάει απαρατήρητη η τάση εξάπλωσης του κρατικού ελέγχου σε τόπους όπου παραδοσιακά ζοριζόταν να επιβληθεί και, μάλιστα, όχι μόνο διά της νομοθετικής οδού αλλά και διά της αστυνομικής. Νομοσχέδιο για τις διαδηλώσεις και παράλληλη ίδρυση ειδικού αστυνομικού σώματος, νομοσχέδιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και πανεπιστημιακή αστυνομία, οσονούπω και νέο σώμα προστατών για τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Εάν η κατάργηση του ασύλου το καλοκαίρι του 2019 πέρασε, ως επί το πλείστον, χωρίς μάχη και πολλές-πολλές συζητήσεις, από μια κυβέρνηση που μόλις είχε επικυρώσει εκλογικά μια ευρεία

νομιμοποίηση, σήμερα φαίνεται πως είμαστε μπροστά σε μια σχετική αναμπουμπούλα. Και μπορεί να γνωρίζουμε πως στην αναμπουμπούλα κυρίως είναι ο λύκος που χαίρεται, εντούτοις κάπως μας αρέσει κι εμάς ως μια ευκαιρία για κατεπείγουσες πολιτικές ζυμώσεις κι ως ένα σημείο απ' όπου μπορούν να ξεπηδήσουν διάφορες γραμμές σκέψης, νέες συνθέσεις και κινήσεις με ακαθόριστες –ακόμη– τροχιές. Ήδη ενάντια στο ανατριχιαστικό νομοσχέδιο έχει ξεσηκωθεί διαδικτυακή θύελλα, ενώ δεν λείπουν και οι πρώτες κινητοποιήσεις στις μεγάλες πόλεις (συγκεντρώσεις και πορείες σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα, από κοινού συνέλευση φοιτητών, διοικητικών και κάποιων διδασκόντων στην Πολυτεχνειούπολη). Όπως αντιλαμβάνεται κανείς, υπάρχουν λογίων λογίων τρόποι να σταθεί κανείς απέναντι στον πιο μαλάκα πρωθυπουργό της Ευρώπης και τα σατανικά σχέδια της κυβέρνησής του για τα πανεπιστήμια. Οι πρυτάνεις και τα συμβούλιά τους δίνουν τη μάχη του αυτοδιοίκητου, οι νομομαθείς αυτή της συνταγματικότητας, ενώ ο Τσίπρας πασχίζει άκεφος να μας πείσει να τον ψηφίσουμε για να αλλάξει ξανά τα πάντα προς το καλύτερο – πρόκειται περί υπαρκτού και σοβαρού κινδύνου, αν θέλετε την άποψή μου. Σε διαφορετικό μήκος κύματος, που κάποτε συντονίζεται και κάποτε αποσυντονίζεται από τις παραπάνω θεσμικές μορφές αντίδρασης, κινούνται οι φίλες και οι φίλοι μας εξ αριστερών και ακροαριστερών. Αναμφίβολα παρατάσσουν τις γραμμές τους σε θέση επίθεσης και, ελλείψει ενός αυτόνομου πόλου εντός και πέριξ των σχολών, μοιραία αλλά δικαία ηγεμονεύουν πλήρως, με ευθεία συνέπεια να μας καταλαμβάνει απελπισία και μόνο στη σκέψη πως από την ισόποσα δυναμική και πληκτική πολιτική τους δράση εξαρτάται η αναδιάταξη των όρων ύπαρξης του πανεπιστημιακού δημοσίου –και πολιτικού– χώρου• ας προσέχαμε. Μολονότι η κυβέρνηση φρόντισε να επιβεβαιώσει τον ακόρεστο, οικονομίστικο λαϊκισμό τους («δώστε λεφτά για το ΕΣΥ κι όχι για μπάτσους και Rafale») αγγίζοντας παρθένες κορυφές χυδαιότητας και φθηνίας με την πρόθεση μεταβίβασης πόρων από την έρευνα στη χρηματοδότηση του νέου αστυνομικού σώματος, εντούτοις το ζήτημα επιμένει να μην είναι ένα ζήτημα χρημάτων και μόνο. Όπως και δεν είναι ένα ζήτημα που μπορεί να αγγίξει τις

καρδιές των (νεότερων) ανθρώπων με επίκληση στις πληττόμενες ακαδημαϊκές ελευθερίες και στην απειλούμενη ελευθερία της γνώμης. Για να μην παρεξηγηθούμε, αυτές όντως θα δεχτούν αποφασιστικό χτύπημα• παρά ταύτα, στην υπερδικτυωμένη πραγματικότητα του «πες μας τι σκέφτεσαι» (και ξανά, και ξανά, και ξανά) αφενός η σημασία τους έχει παραλλαχθεί και σχετικοποιηθεί καθοριστικά κι αφετέρου επιβιώνουν εν πολλοίς ως αρμοί ενός κόσμου που δεν είναι ο κόσμος της δικής μας γενιάς. Τέλος, είμαστε βέβαιοι πως, τη δεδομένη στιγμή, η νέτη-σκέτη αντιδεξιά και αντικατασταλτική πλειοδοσία καταλήγει να προσκρούει σε αδιαπέραστα κοινωνικά τείχη αλλά και να μας γλυκοκοιμίζει, στρέφοντάς μας προς λύσεις ενσωμάτωσης, που ως είθισται ενσαρκώνονται σε κάποιο από τα μικρά ή μεγάλα αρκτικόλεξα της αριστεράς.

Αυτό που μας χρειάζεται σήμερα –κι άρα αυτό που χρειάζεται να φτιάξουμε ιδίαις χερσίν– είναι ένας τόπος, ένα κίνημα, ένας λόγος επίρρωσης εκείνων ακριβώς των στοιχείων που κάνουν την αστυνομία να φαίνεται παντελώς παράταιρη εντός του πανεπιστημίου. Να δημιουργήσουμε και να υπερασπιστούμε σχέσεις• να είμαστε ανοιχτοί και με αναφορά στον ωκεανό της κοινωνίας• να φερθούμε έξυπνα και να έχουμε την απαιτούμενη πονηριά και φαντασία, για να αποδειχθούμε ικανοί και ανθεκτικοί παρ’ όλες τις τακτικές παγίδες της κυριαρχίας• να αποφύγουμε τον μηδενισμό αλλά και να μην συνδιαλλαγούμε με τις απανταχού λέρες• να μάθουμε εκ νέου να επιθυμούμε το μη κανονικοποιημένο, το μη αναγώγιμο στους όρους της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας, το άρρητο, το μπάχαλο. Μπάχαλο δεν σημαίνει ούτε μόνο, ούτε κυρίως, μπάχαλα• σημαίνει κι έναν πολιτισμό που φτιάχνουμε από κοινού, μια ατμόσφαιρα που δεν χωράει Πατεράδες, ένα υπέδαφος το οποίο μας νοιάζει όντως και μεριμνούμε γι’ αυτό – γιατί όχι και για την ασφάλειά του, η οποία πράγματι δεν βρίσκεται και στην καλύτερη φόρμα, δίνοντας πάτημα στους αντιπάλους μας και δημιουργώντας συχνά πυκνά μεγάλα προβλήματα στον απλό κόσμο του πανεπιστημίου, τον κόσμο που μας αφορά. Να είμαστε τολμηροί, επιθετικοί και να ξυπνάμε νωρίς το πρωί• ένα πρωί πριν από

δέκα χρόνια καταφέραμε και ξυπνήσαμε νωρίς-νωρίς και φέραμε τα πάνω κάτω στην κεντρική πολιτική σκηνή, στην ορατότητα του μεταναστευτικού υποκειμένου στη χώρα, στο πώς αντιλαμβανόμαστε το πανεπιστήμιο και πώς μπορούμε να αγαπήσουμε και τις σχέσεις και τα ντουβάρια του.